

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника

(проректор з науково-педагогічної роботи)

М. В. Афанасьєв
М. В. Афанасьєв

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 " Управління та адміністрування "
073 " Менеджмент "
перший (бакалаврський)
" Менеджмент організації і адміністрування "
" Бізнес-адміністрування "

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
іноземна (англійська)

Завідувач кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

А. А. Пилипенко

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 1 від 28.08.2018 р.

Розробник:
Прокопішина О. В., к.е.н., доц. кафедри обліку і бізнес-консалтингу,

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни:

Бухгалтерський облік має на меті виявити всі зміни в активах, зобов'язаннях та власному капіталі, визначити розміри таких змін у вартісному виразі, реєструвати, накопичувати, узагальнювати, зберігати таку інформацію і передавати її користувачам для прийняття відповідних управлінських рішень

Мета навчальної дисципліни: формування системи знань із теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на туристичних підприємствах.

Курс	3	
Семестр	5	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	32
	семінарські, практичні	32
Самостійна робота		86
Форма підсумкового контролю	іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка рекреації та туризму	Облік зовнішньоекономічних операцій підприємств туристичної галузі
Статистика	
Готельний бізнес	
Господарське право	

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Приймати оптимальні рішення по відображенню господарських операцій в балансі	Розрізняти види господарського обліку, його функції, предмет та метод
	Визначити основні принципи бухгалтерського обліку та його методичні прийоми й методи
	Визначити побудову та зміст бухгалтерського балансу та типи змін під впливом господарських операцій

Компетентності	Результати навчання
Розробляти ефективні рішення по відображенню операцій на рахунках обліку подвійним записом	Визначити побудову рахунків, їх класифікацію та відобразити бухгалтерські операції методом подвійного запису
	Відобразити господарські операції за допомогою документації та інвентаризації
	Визначити особливості оцінювання та калькулювання об'єктів бухгалтерського обліку
	Здійснювати облік основних господарських процесів
Здійснювати облік активів підприємства	Відобразити господарські операції в облікових регістрах
	Визначити класифікацію, оцінку та особливості відображення в обліку необоротних активів

	підприємства
	Здійснювати класифікацію, оцінку та відобразити в обліку оборотні активи підприємства
	Формувати інформацію про витрати майбутніх періодів для відображення її в обліку та звітності
Здійснювати облік зобов'язань, капіталу, доходів та витрат підприємства	Визначати склад та особливості обліку і оцінки зобов'язань підприємства
	Визначати складові власного капіталу, порядок їх формування та відображення в обліку
	Здійснювати класифікацію витрат за різними ознаками та відобразити на рахунках обліку
	Здійснювати класифікацію доходів за видами діяльності та відобразити на рахунках обліку

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи бухгалтерського обліку

Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.

1.1 Види господарського обліку, особливості і сфера їх застосування.

Загальна характеристика господарського обліку, його виникнення і розвиток. Історична обумовленість обліку, залежність змісту, цілей і задач від господарського механізму. Статистичний, оперативно-технічний, бухгалтерський та податковий облік: особливості і сфера застосування.

1.2 Вимірники обліку і їх характеристика.

Натуральні, трудові та грошові вимірники обліку: характеристика та сфери застосування. Валюта звітності.

1.3 Функції бухгалтерського обліку та його види.

Місце бухгалтерського обліку в системі наук. Функції бухгалтерського обліку. Суть і зміст фінансового та управлінського обліку.

1.4 Державне регулювання бухгалтерського обліку.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності вітчизняних підприємств. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, їх зміст і роль в побудові обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку

2.1 Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти.

Предмет бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку: ресурси підприємства і джерела їх формування, процеси постачання, виробництва, реалізації. Залежність об'єктів бухгалтерського обліку від галузевих особливостей господарства і форм власності. Базові принципи бухгалтерського обліку.

2.2 Метод бухгалтерського обліку та його елементи.

Метод бухгалтерського обліку.

Елементи методу бухгалтерського обліку: документація і інвентаризація, рахунки і подвійний запис, оцінка і калькуляція, баланс і звітність.

Первинне спостереження в обліку. Документація як джерело первинної інформації. Вимоги до змісту і оформлення документів. Матеріальні носії первинної облікової інформації. Класифікація документів. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів.

Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку. Види інвентаризації. Принципи і методика проведення інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації.

Сутність і значення вартісної оцінки. Оцінка об'єктів обліку.

Калькулювання в системі бухгалтерського обліку.

Взаємозв'язок предмету і методу бухгалтерського обліку.

2.3 Поняття, побудова і зміст бухгалтерського балансу. Види балансу. Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс.

Бухгалтерський метод відображення і узагальнення інформації, його суть і значення. Поняття про бухгалтерський баланс, як спосіб узагальненого відображення наявності ресурсів підприємства за їх видами і джерелами.

Види балансу. Побудова і зміст бухгалтерського балансу: актив і пасив, статті балансу. Інформаційний зміст бухгалтерського балансу, його аналітичні властивості. Угрупування статей балансу і їх оцінка. Валюта балансу, періодичність його складання і подання.

Типи господарських операцій і їх вплив на бухгалтерський баланс.

2.4 Рахунки, їх значення і роль в бухгалтерському обліку.

Економічна суть рахунку, їх значення і роль в бухгалтерському обліку. Побудова рахунків: дебет, кредит, обороти і залишки (сальдо). Порядок відображення господарських операцій на рахунках і визначення оборотів і сальдо.

Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за призначенням та структурою, за економічним змістом, стосовно балансу. План рахунків бухгалтерського обліку, його призначення, принципи побудови, зміст.

2.5 Метод подвійного запису на рахунках. Кореспонденція рахунків та бухгалтерські записи.

Метод подвійного запису на рахунках. Обґрунтування подвійного запису, його контрольне значення. Взаємозв'язок між рахунками і балансом.

Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проводки), їх види.

2.6 Синтетичний і аналітичний облік на рахунках. Сальдові і оборотні відомості.

Синтетичний і аналітичний облік на рахунках. Поняття про субрахунки. Види аналітичних рахунків. Взаємозв'язок показників синтетичного і аналітичного обліку, його контрольне значення. Узагальнення даних поточного обліку, оборотна відомість по рахунках аналітичного обліку. Контрольне значення оборотних відомостей.

Сальдові і оборотні відомості. Взаємозв'язок сальдового і оборотного балансів.

Тема 3 Облік господарських процесів

3.1. Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку.

Види господарських процесів. Галузева специфіка бухгалтерського обліку. Основи бухгалтерського обліку господарських процесів підприємства туристичної галузі.

3.2. Облік процесу постачання.

Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік надходження товарно-матеріальних цінностей на підприємство.

3.3. Облік процесу виробництва.

Документальне оформлення, аналітичний та синтетичний облік використання запасів в процесі виробництва. Склад виробничих витрат. Формування собівартості готової продукції.

3.4. Облік процесу реалізації і визначення фінансових результатів.

Формування собівартості реалізованої продукції. Визнання доходів та витрат в ході процесу реалізації. Розрахунок фінансових результатів.

Тема 4 Види бухгалтерської звітності

4.1 Звітність як спосіб узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку.

Мета звітності підприємства. Склад і елементи фінансової, податкової, статистичної і спеціальної звітності. Звітний період. Користувачі бухгалтерської звітності та їх інформаційні потреби.

4.2 Вимоги до звітності та її види.

Якісні характеристики фінансової звітності. Принципи підготовки звітності і розкриття інформації у фінансовій звітності.

Мета складання та подання фінансової звітності. Склад фінансової звітності: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до річної фінансової звітності. Порівняння вимог до фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами.

Податкова звітність. Склад податкової звітності та терміни її подання. Призначення та структура податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Склад та структура податкової декларації з податку на додану вартість.

Розрахунок зобов'язання зі сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування за звітний період. Звіт про нараховані внески, перерахування та витрати, пов'язані з загально обов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Розрахункова відомість про нарахування і перерахування страхових внесків та витрачання коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Розрахункова відомість про нарахування і перерахування страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Звіт з праці. Структура і показники звіту з праці за формою № 1–ПВ Методика та джерела заповнення показників звітів з праці. Терміни подання звітів з праці користувачам звітності. Звіт про фінансові результати і дебіторську та кредиторську заборгованість

Державна статистична звітність по питанням туризму (1-ТУР, 1-ТУРк). Порядок розкриття інформації щодо власних підприємств розміщення туристів, власних підприємств харчування, розподілу туристів за цілями відвідування та віком, розподілу дітей і підлітків за цілями відвідування та віком, розміщення туристів на території регіону України, в'їзду іноземних туристів, туристів, які виїжджали за кордон. Узгодження показників статистичної звітності по формі 1-ТУР з показниками бухгалтерської звітності та інших форм статистичної звітності турпідприємства.

Тема 5 Порядок складання звітності

5.1 Порядок складання, затвердження і подання звітності.

Підготовка облікових даних для складання звітності. Загальні положення щодо заповнення звітних форм. Подання і оприлюднення звітності підприємства. Відповідальність за достовірність інформації звітності.

5.2 Виправлення звітних даних.

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах. Коригування сальдо нерозподіленого прибутку (збитку) на початок звітного року.

Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів за звітний період. Відображення змін у фінансових звітах, пов'язаних з виправленням помилок.

Розкриття інформації у примітках до фінансових звітів відносно виправлення помилок, які мали місце у попередніх періодах.

Тема 6 Організація бухгалтерського обліку

6.1 Облікові реєстри, їх сутність і значення.

Облікові реєстри, їх сутність і значення в системі бухгалтерського обліку. Види і форми облікових реєстрів, їх модифікація в умовах застосування комп'ютерних програм. Стандартизація і уніфікація облікових реєстрів. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах.

6.2 Форми бухгалтерського обліку та їх сутність.

Форми бухгалтерського обліку, їх сутність і історичний розвиток. Журнал-головна, меморіально-ордерна, журнально-ордерна, автоматизовані форми. Шляхи вдосконалення форм бухгалтерського обліку.

6.3 Облікова політика.

Сутність та призначення облікової політики підприємства. Фактори вибору облікової політики. Наказ про облікову політику підприємства. Зміни облікової політики. Відображення облікової політики в примітках до фінансової звітності.

6.4 Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Сутність та значення міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Особливості побудови національних систем бухгалтерського обліку.

6.5 Моделі бухгалтерського обліку.

Розбіжності в національних системах бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Гармонізація й стандартизація як напрями усунення розбіжностей. Класифікація моделей бухгалтерського обліку.

Змістовий модуль 2.

Облік активів, зобов'язань, капіталу та господарських процесів підприємства туристичної галузі

Тема 7 Фінансовий облік оборотних активів

7.1 Облік грошових коштів

Основні положення з обліку грошових коштів, задачі їх обліку.

Облік грошових коштів в касі. Первинна облікова документація по касовим операціям. Основні вимоги до обліку і збереженню грошових коштів в касі підприємства. Синтетичний облік касових операцій. Інвентаризація грошових коштів в касі. Облік інших грошових коштів.

Порядок відкриття рахунків в установах банку. Первинна документація, що використовується в обліку банківських операцій: грошові чеки, платіжні доручення, акредитиви, чеки, векселя і т. і. Синтетичний облік операцій на поточних та інших рахунках в банках.

7.2 Облік короткострокових фінансових інвестицій

Визначення основних понять. Оцінка фінансових інвестицій. Облік наявності та руху короткострокових фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів: акції, облігації, депозитні сертифікати. Інші короткострокові (поточні) інвестиції.

7.3. Облік дебіторської заборгованості

Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками. Визначення і оцінка дебіторської заборгованості. Облікова документація по відвантаженню (відпустці) готової продукції, виконаним роботам, наданим послугам.

Облік розрахунків з різними дебіторами. Розрахунки по виданим авансам. Розрахунки з підзвітними особами: авансові звіти, їх зміст; порядок направлення у відрадження працівника га відшкодування витрат на відрадження.

Облік розрахунків по векселям отриманим за продані товари (роботи, послуги): отримання грошових коштів в погашення векселя; погашення одержаним векселем кредиторської заборгованості; продаж векселя третій стороні.

Розрахунки по претензіях. Розрахунки по відшкодуванню заподіяного збитку. Розрахунки з іншими дебіторами. Первинні документи і обліку розрахунків з різними дебіторами. Аналітичний і синтетичний облік з різними дебіторами.

7.4 Облік запасів

Визначення і первинна оцінка запасів: визначення запасів, класифікація, одиниця обліку запасів, складові первинної вартості.

Первинна документація по обліку руху запасів.

Рахунки синтетичного обліку запасів і їх характеристика.

Облік надходження запасів: від постачальників, через підзвітних осіб, із виробництва, внаслідок ліквідації необоротних активів і ін.

Аналітичний облік запасів. Облік запасів на складах і в коморах: картка складського обліку. Облік запасів в бухгалтерії: відомість обліку залишків матеріалів на складі (оперативно-бухгалтерський або сальдовий метод обліку), матеріальний звіт, оборотна відомість кількісно-сумового обліку.

Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Поняття та класифікація МШП. Документування операцій та аналітичний облік МШП. Синтетичний облік МШП.

Облік вибуття запасів. Методи оцінки при вибутті запасів. Інвентаризація запасів: оприбуткування надлишків, списання нестач.

7.5 Облік витрат майбутніх періодів.

Склад витрат майбутніх періодів. Синтетичний і аналітичний облік витрат майбутніх періодів. Порядок списання (розподілу) витрат майбутніх періодів.

Тема 8 Фінансовий облік необоротних активів

8.1 Облік основних засобів

Основні засоби підприємства: задачі їх обліку, класифікація, групування за видами, характером участі у процесі виробництва, по ступеню використання, галузям, приналежності. Оцінка основних засобів. Індксація, до оцінка і зниження ціни балансової вартості основних засобів. Первинні документи з обліку руху основних засобів. Облік капітальних інвестицій. Придбання за плату основних засобів.

Облік надходження основних засобів: при безоплатному отриманні, придбанні за плату, будівництві, отриманні в обмін на неподібні об'єкти та у вигляді внеску до статутної о капіталу. Виявлення надлишків при інвентаризації.

Облік вибуття основних засобів: реалізація, безоплатна передача, ліквідація, списання нестачі при інвентаризації.

Облік зносу (амортизації) основних засобів: методи нарахування амортизації, порядок визначення сум амортизаційних відрахувань та їх облік.

Аналітичний облік основних засобів.

Облік об'єктів основних засобів при оренді. Договір оренди, орендна платня, облік основних засобів у орендаря та орендодавця. Оренда підприємств і цілісних майнових комплексів.

Інвентаризація основних засобів.

8.2 Облік інших необоротних матеріальних активів

Визначення та склад інших необоротних матеріальних активів. Надходження (придбання, створення, безоплатне отримання) поліпшення об'єкта необоротних матеріальних активів {реконструкція, модернізація) їх дооцінка. Вибуття інших необоротних активів (продаж, безоплатна передача, невідповідність критеріям визначення активом, часткова ліквідація) і а їх уцінка. Аналітичний та синтетичний облік інших необоротних матеріальних активів. Амортизація інших необоротних матеріальних активів.

8.3 Облік нематеріальних активів

Нематеріальні активи, їх склад і класифікація. Визнання і оцінка нематеріальних активів. Облік надходження і вибуття нематеріальних активів.

Первинна документація з обліку нематеріальних активів Переоцінка нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів Аналітичний та синтетичний облік нематеріальних активів.

8.4 Облік довгострокових фінансових інвестицій

Облік інвестицій зобов'язаних сторін за методом участі в капіталі. Інші інвестиції зв'язаних сторін та інвестиції не зв'язаним сторонам. Документація з обліку довгострокових фінансових інвестицій.

8.5 Облік довгострокової дебіторської заборгованості

Довгострокова дебіторська заборгованість, її склад та облік. Облік відстрочених податкових активів.

Тема 9 Фінансовий облік капіталу та зобов'язань

9.1 Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками

Поняття зобов'язань. Загальна схема закупівлі товарно-матеріальних цінностей. Документування розрахунків з постачальниками та підрядниками. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги.

9.2 Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік короткострокових позик. Види позик і порядок їх отримання в установах банку. Аналітичний та синтетичний облік банківських позик.

Сутність поточної заборгованості і заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Облік поточної заборгованості і заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

Облік виданих короткострокових векселів. Аналітичний і синтетичний облік виданих короткострокових векселів.

Облік розрахунків з іншими кредиторами. Склад зобов'язань, до яких відносяться розрахунки з Іншими кредиторами. Аналітичний та синтетичний їх облік.

9.3 Облік розрахунків і оплати праці та соціального страхування

Побудова обліку праці та її оплати. Основні показники обліку праці та її оплати.

Облік використання робочого часу. Організація табельного обліку. Первинна документація і обліку праці та її оплати.

Форми і системи оплати праці, види заробітної плати, склад фонду оплати праці

Облік нарахувань окремих видів оплат; основної заробітної плати додаткової заробітної плати, заохочувальних та компенсаційних виплат і т.і. Розрахунок середньої зарплати для інших виплат.

Аналітичний облік розрахунків з працівниками. Складання розрахункових, платіжних відомостей, розрахункових листків.

Утримання із заробітної плати та їх облік.

Аналітичний та синтетичний облік депонованої заробітної плати.

Синтетичний облік розрахунків по заробітній праці.

Облік нарахувань та розрахунків з фондами соціального страхування.

9.4 Облік розрахунків з бюджетом

Порядок нарахування та сплати загальнодержавних та місцевих податків і зборів. Облік загальнодержавних податків: податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток, державне мито, плата за землю, податок з власників транспортних засобів. Облік місцевих податків і зборів.

9.5 Облік зобов'язань за довгостроковими позиками та векселями

Склад довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових кредитів банку. Облік відстрочених кредитів банку. Облік інших довгострокових позик. Облік довгострокових векселів виданих постачальникам, підрядникам та іншим кредиторам.

Облік відстрочених податкових зобов'язань.

9.6 Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями та з фінансової оренди

Облік зобов'язань за облігаціями. Облік премій за випущеними облігаціями. Довгострокові зобов'язання з фінансової оренди Довгострокові зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів.

9.7 Облік формування і змін статутного капіталу

Власний капітал та його складові. Формування статутного капіталу. Збільшення статутного капіталу. Зменшення статутною капіталу. Формування статутною капіталу акціонерного товариства.

Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік розрахунків з учасниками.

9.8 Облік резервного, додаткового капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку

Облік резервною капіталу. Облік додаткового капіталу, емісійного доходу, іншого вкладеного капіталу, дооцінки активів, безоплатно отриманих необоротних активів. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків)

9.9 Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів.

Склад забезпечень майбутніх витрат і платежів, їх аналітичний та синтетичний облік.

Тема 10 Формування фінансової звітності

10.1 Порядок складання балансу.

Баланс як джерело інформації про фінансовий стан підприємства. Склад, оцінка і порядок відображення в балансі активів. Визначення, оцінка і порядок відображення в балансі пасивів. Узгодження статей балансу з рахунками бухгалтерського обліку. Розкриття окремих статей балансу в примітках до фінансової звітності.

10.2 Порядок складання звіту про фінансові результати.

Загальна характеристика звіту про фінансові результати. Визнання й оцінка доходів і витрат у звіті про фінансові результати. Загальні критерії визнання доходів і витрат. Визначення прибутку (збитку) за звітний період. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок показників прибутковості акцій. Розкриття інформації в примітках до фінансової звітності.

10.3 Порядок складання звіту про рух грошових коштів.

Призначення і структура звіту про рух грошових коштів. Послідовність складання звіту про рух грошових коштів. Визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності. Визначення руху коштів у результаті інвестиційної діяльності. Визначення руху коштів у результаті фінансової діяльності. Визначення змін залишків коштів і їх еквівалентів.

Розкриття інформації про рух грошових коштів у примітках до фінансової звітності. Склад грошових коштів і їх еквівалентів. Склад статей "Інші надходження", "Інші платежі". Негрошові операції інвестиційної і фінансової діяльності.

10.4 Порядок складання звіту про власний капітал.

Визначення, визнання, оцінка і функції власного капіталу. Складові власного капіталу. Порядок складання звіту про власний капітал.

Розкриття інформації в примітках до фінансових звітів. Відомості про акції і дивіденди. Розподіл частин статутного капіталу між власниками. Права, привілеї або обмеження щодо частин статутного капіталу. Зміни в складі частин власників у статутному капіталі.

10.5 Зведена і консолідована фінансова звітність

Визначення консолідованої фінансової звітності. Материнське та дочірнє підприємство. Робочі таблиці для складання форм консолідованої фінансової звітності. Внутрішні групові операції та внутрішнє групове сальдо. Послідовність складання консолідованого балансу.

Зведена звітність і її відмінність від консолідованої фінансової звітності.

10.6. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

Призначення і структура фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва. Баланс суб'єкта малого підприємництва, його структура, статті активу і пасиву. Звіт про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва. Статті звіту про фінансові результати і їх визначення.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання

сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 5 практичних ситуацій (два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

	Теми змістових модулів		лекції	практичні та семінарські	презентації	поточні КР	колоквиум	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	1 тиждень	1	1				2
	Тема 2	2 тиждень	1	1				2
	Тема 3	3 тиждень	1	1				2
	Тема 4	4 тиждень	1	1				2
	Тема 4	5 тиждень	1	1		5		7
	Тема 4	6 тиждень	1	1	22			24
	Тема 5	7 тиждень	1	1			5	7
	Тема 6	8 тиждень	1	1				2
Змістовий модуль 2	Тема 7	9 тиждень	1	1				2
	Тема 7	10 тиждень	1	1				2
	Тема 8	11 тиждень	1	1				2
	Тема 8	12 тиждень	1	1				2
	Тема 9	13 тиждень	1	1				2
	Тема 9	14 тиждень	1	1				2
	Тема 9	15 тиждень	1	1				2
	Тема 10	16 тиждень	1	1		5		7
	Тема 10	17 тиждень	1	1	22			24
	Тема 10	18 тиждень	1	1			5	7
	Усього		18	18	44	10	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	не зараховано
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

5.1. Основна

1. Бухгалтерський учет. учеб. пособ. / под общ. ред. канд. экон. наук, доц. Тютюнника П. С. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 504 с.
2. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / Ю. Д. Малярєвський, В. І. Отенко, В. Д. Понікаров та ін. – Х. : ХДЕУ, 2001. – 372 с.
3. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій : у 2-х ч. Ч. 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 136 с.
4. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій : у 2-х ч. Ч. 2 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 212 с.
5. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / О. В. Фартушняк. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 408 с

5.2. Додаткова

6. Безверхий К. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: щодо заповнення форм фінансової звітності, перевірки порівнянності показників фінансової звітності, облікової політики підприємства / К.Безверхий. - К.:ЦНЛ, 2017. – 76 с.
7. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: підручник / О. В.Лишиленко. - К.:ЦНЛ, 2017. – 670 с.
8. Лень В., Гливенко В. Бухгалтерський облік в Україні / В. Лень, В. Гливенко. - К.:ЦНЛ, 2018. – 608 с.
9. Огийчук М. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М. Огийчук. - К.:Алерта, 2016. – 1040 с.
10. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку / В.Є.Слюсаренко. - К.:ЦНЛ, 2017. – 388 с.
11. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник / Ткаченко Н. М. - К.:Алерта, 2016. – 928 с.

5.3. Інформаційні ресурси

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.1999 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov>.
13. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov>.
14. Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>
15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov>.